

Pieteikuma publikācija saskaņā ar 6. panta 2. punktu Padomes Regulā (EK) Nr. 510/2006 par lauksaimniecības produktu un pārtikas produktu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu un cilmes vietu nosaukumu aizsardzību

(2011/C 310/12)

Ar šo publikāciju iespējams celt iebildumus pret iesniegtu pieteikumu saskaņā ar 7. pantu Padomes Regulā (EK) Nr. 510/2006 ⁽¹⁾. Komisijai jāsaņem paziņojumi par iebildumiem sešu mēnešu laikā no šīs publikācijas dienas.

KOPSAVILKUMS

PADOMES REGULA (EK) Nr. 510/2006

“SZŐREGI RÓZSATŐ”

EK Nr.: HU-PGI-0005-0389-21.10.2004

ACVN ( ) AĢIN (X)

Šajā kopsavilkumā ir noteikti produkta specifikācijas galvenie elementi informācijas nolūkā.

1. Atbildīgais departaments dalībvalstī:

Nosaukums: *Vidékfejlesztési Minisztérium
Élelmiszer-feldolgozási Főosztály*
Adrese: *Budapest
Kossuth Lajos tér 11.
1055
MAGYARORSZÁG/HUNGARY*
Tel. +36 17952000
Fakss +36 17950096
E-pasts: *efef@vm.gov.hu
Agnes.Komari@vm.gov.hu*

2. Grupa:

Nosaukums: *Szőregi Virág-Dísznövény Áfész*
Adrese: *Szeged-Szőreg
Hősök tere 5.
6771
MAGYARORSZÁG/HUNGARY*
Tel. +36 62406606
Fakss +36 62405138
E-pasts: *szoreg.rozsa@vnet.hu*
Sastāvs: *ražotāji/pārstrādātāji (X) citi ( )*

3. Produkta veids:

3.5. grupa. Ziedi un dekoratīvie augi

4. Specifikācija:

(Regulas (EK) Nr. 510/2006 4. panta 2. punkta prasību kopsavilkums)

4.1. Nosaukums:

“Szőregi rózsatő”

4.2. Apraksts:

Tirdzniecībā esošās uzlabotās kailsakņu rozes sastāv no potcelma un uz tā uzpotēta uzlabota šķirnes augs. Par potcelmu var izmantot šādu šķirņu rozes: “Laxa”, “Polmeriana”, “Schmid’s Ideal”, “Inermis”, “Multiflora” un “Superbe”. Potcelma īpašībām jābūt šādām: salcietība (bez lieliem bojājumiem iztur līdz – 30 °C salu); noturība pret slimībām (galvenokārt pret rūsu, plankumainību un miltrasu); noturība pret

⁽¹⁾ OV L 93, 31.3.2006., 12. lpp.

sausumu un pārmērīgu mitrumu; labi augšanas rādītāji (augšs ir stiprs, veselīgs, tā attīstība – strauja); izturība pret kaļķi (izņemot šķirni “Multiflora”); viegli pavairojams (būtiski, lai sēklas dīgtu strauji un bez miera perioda).

“Szőregi rózsatő” var būt parka rozes un krūmrozes, tējhibrīdu rozes, poliantrozes, floribundrozes, stīgotājrozes, miniatūrrozes un klājeniskās rozes. Šo rožu dzinumus var uzpotēt arī uz tā paša tipa rozes stumbra (izņemot floribundrozes). Potzars var būt 40–140 cm augsts.

Aizsargātās ģeogrāfiskās izcelsmes norādes “Szőregi rózsatő” rožu īpašības atbilst A vai B kategorijai.

- A kategorijā ietilpst uzlabotas kailsakņu rozes, kas zarojas no potzara, kurš uzlaboto rožu gadījumā dzen vismaz divus kātus, bet trešais atdalās ne vairāk kā 5 cm attālumā no potzara; kātu kopējais diametrs ir 24 mm, un katra atsevišķa kāta diametrs ir vismaz 6 mm. Uzlabotajām kailsakņu stīgotājrozēm kāta minimālais garums ir 40 cm, kailsakņu miniatūrrozēm tas ir 20 cm, bet visu pārējo tipu rozēm (parka rozes un krūmrozes, tējhibrīdu rozes, poliantrozes, floribundrozes un klājeniskās rozes) – 30 cm. Visu tipu rozēm galvenajai saknei jābūt blīvi zaroties vismaz no 10 cm dziļuma. Saknei jābūt vismaz 20 cm garai.
- B kategorijā ietilpst uzlabotas kailsakņu rozes, kas zarojas no potzara, kurš uzlaboto rožu gadījumā dzen vismaz divus kātus; kātu kopējais diametrs ir vismaz 16 mm, un katra atsevišķa kāta diametrs ir vismaz 6 mm. Ja abu kātu kopējais diametrs ir mazāks nekā 16 mm, ne vairāk kā 5 cm attālumā no potzara jāatdalās trešajam kātam ar diametru vismaz 6 mm.
- Visu šo tipu rozes (izņemot uzlabotās kailsakņu stīgotājrozes) var uzpotēt arī uz tā paša tipa rozes stumbra. Potzars var būt 40–140 cm augsts. Katram potzaram jābūt vismaz trīs kāti, ikviens no tiem vismaz 6 mm diametrā.

4.3. Ģeogrāfiskais apgabals:

Uzlabotās kailsakņu rozes ar aizsargāto ģeogrāfiskās izcelsmes nosaukumu “Szőregi rózsatő” audzē šādās apdzīvotās vietās Congrādas (Csongrád) administratīvajā apgabalā jeb meģē: Szeged-Szőreg, Szeged-Mihálytelek, Szeged-Gyálarét, Algyő, Deszk, Újszentiván, Kűbekháza un Tiszasziget.

4.4. Izcelsmes apliecinājums:

Audzētājs tur reģistru saskaņā ar oficiāliem noteikumiem, kompetentās iestādes šo reģistru pārbauda un apstiprina. Reģistrā iekļauj šādas ziņas: teritorijas topogrāfiskais numurs, iestādīto potcelmu skaits, šķirne un izcelsme; stādījumu karte; augu potēšanas kalendārais grafiks un tā izpilde; uzpotēto augu skaits katrai šķirnei; galaprodukta daudzums un kvalitāte, norādot kvalitātes grupas, un pārdotais daudzums katrai šķirnei, saņēmējs (vai pircējs), pirkuma līguma numurs, audzētāja reģistrācijas numurs un auga kods. Audzētāju grupa Szőregi Virág-Dísznövény Áfész uzlaboto kailsakņu rožu “Szőregi rózsatő” tirdzniecībā izmanto vienotu datorizētu reģistrācijas sistēmu, kas garantē nemainīgu kvalitāti. Uzlabotie šķirnes rožu stādi pēc to iegādes (piegādes) no audzētāja tiek laisti tirdzniecībā ar vienotu marķējumu, kas ietver attēlu un šķirnes nosaukumu.

4.5. Ražošanas metode:

Procesa pirmais posms ir *potcelma sagāde un ieaudzēšana*. Ja audzētājs potcelmus audzē pats, sēklas jāizsēj rudenī vai pavasarī atkarībā no tā, vai sēklu rūdišana aukstumā (stratifikācija) notiks dabīgā vai mākslīgā veidā. Sēklaudzus izrok vēlā rudenī. Pēc tam tos sašķiro pēc sakņu pamatnes apkārtmēra un sasnien saišķos. Ja audzētājs potcelmus neaudzē pats, viņš tos iegādājas tieši šajā procesa posmā. Sēklaudzus no šādiem saišķiem, pašu audzēti vai pirkti, slīpi jāierok zemē un rūpīgi jānosedz ar augsni tā, lai trīs ceturtdaļas kātu būtu viscaur vienmērīgi nosegti.

Nākamais procesa posms ir *augšnes sagatavošana stādīšanai*. Tisas–Marošas palienes augsne ir izcili piemērota rožu audzēšanai. Tomēr rūpīgi jāseko, lai potcelmus izstādītu ar barības vielām bagātā augsnē bez nezālēm. Rožu audzēšanā obligāti jāizmanto augseka. Rozes stādāmas bijušajos graudaugu laukos un siena pļavās. Pēc priekšaugu – graudaugu vai siena – novākšanas rudenī iestrādā augu aizsardzības līdzekļus un veic dziļāršanu (30–40 cm) ar diskkiem vai rotācijas kultivatoru.

Stādīšana veicama februāra vidū un marta sākumā. Potcelmus izstāda pēc lieluma: vispirms lielākos, tad mazākos. Potcelmus stādīšanai sagatavo, saknes apgriežot 17 cm un kātus 10 cm garumā. Parasti stāda ar rokām, bet to var darīt arī mehānizēti. Atstarpes starp rindām ir 80–90 cm, bet rozes stāda 12–14 cm attālumā vienu no otras. Pēc stādīšanas izveido vagas. Ļoti svarīgs ir stādīšanas dziļums: sakņu kaklam jābūt 2–3 cm virs augsnes, lai vēlāk atvieglotu potēšanu.

Visā audzēšanas ciklā jānodrošina augu *aprūpe un aizsardzība*. Augsni apstrādājot, iznīdē nezāles un kaitēkļus. Lai palielinātu rožu izturību, vajadzētu lietot mākslīgos mēslošanas līdzekļus un, iespējams, liellopu mēslus no bioloģiskās lauksaimniecības. Augsekas ievērošana palīdz novērst noteiktu kaitēkļu savairošanos. Potcelmi regulāri jāaprvē, un to dara ar mehānisko rotācijas kultivatoru vai aparat un apkaplējot ar roku. Tā turklāt nodrošina pienācīgu augsnes aerāciju. Šāda apstrāde jāveic 4–6 reizes gadā. Augi regulāri jāapsmidzina pret sēnīšu slimībām un kaitēkļiem. Svarīga ir arī apūdeņošana, kuras intensitāte gan atkarīga no laikapstākļiem.

Pēc stādīšanas nāk augu *potēšana*, kas veicama laikā no jūlija vidus līdz septembra sākumam. Rozes jāpotē, kamēr to augšanā ir miera periods. Potēšanai ir trīs posmi: *potcelma nogriešana, uzpotēšana un ietīšana*. Pumpuri jāņem no uzlabotiem, mēreni ziedošiem šķirnes rožu augiem, kas uzpotēti iepriekšējā gadā.

Pēc *potēšanas* pirmais darbs ir ziemā nokaisīt potcelmus ar kombinēto mēslošanas līdzekli. Nākamā gada pavasarī rožu apkopšanu sāk ar to apgriešanu. Pēc tam potcelmu ar asām grieznēm apgriež virs pumpura vietas. Jānogriež arī atvase starp dzinumiem. Lai roze augtu kupla, jāizkniebj 5–10 cm garumu sasniegušie dzinumi. Uzlaboto rožu kopšanas pavasara un vasaras darbiem pieder arī regulāra mehāniska nezāļu iznīdēšana, apkaplēšana ar rokas kapli un apsmidzināšana. Vasarā no iepriekš uzpotētajām rozēm jāievāc jaunajām uzpotēšanām vajadzīgie zariņi ar pumpuriem.

Rožu *izrakšana* notiek rudenī. Labākais laiks ir oktobris. Pirms izrakšanas rozes jāapgriež 40 cm augstumā. Ar traktoru izartās un tādā veidā no augsnes izceltās rozes savāc, atlapo, tām izgriež atvases; tālāk seko *šķirošana, siešana saišķos* un *marķēšana*. Saišķos sašķīrotās rozes cik iespējams ātri jāpārved uz vēsu vietu un jāšārgā no izžūšanas. *Uzglabāšanai* vispiemērotākās ir telpas, kurās gan ziemā, gan vasarā temperatūra ir no 0 līdz 2 °C.

Galvenais *iepakojuma materiāls* ir kūdras un kokskaidu maisījums pareizajā attiecībā (50:50), kuru kopā satur poliestera plēve vai papīrs. Otrajā gadījumā rozi var stādīt ar visu papīru, kurš augsnē pakāpeniski sadalās. Iepakojuma funkcija ir pasargāt rožu saknes no izžūšanas un lauksaimniecības tehnikas radītiem bojājumiem. Vienai kvalitātes klasei atbilstošas rozes iepako pa 10 eksemplāriem kopā, un iepakojumu marķē. Šādi sagatavotus 10 eksemplāru iepakojumus iepako vēlreiz, piecas vienības vienā lielākajā iepakojumā.

4.6. Saikne:

“Szőregi rózsatő” rozes izveidojušās simtgadīgas audzēšanas tradīcijas un apgabala klimatisko un ģeogrāfisko apstākļu mijiedarbībā.

Vēsture. Rožu audzēšanas un uzpotēto potcelmu, tāpat arī griezto ziedu tirdzniecības aizsākums Segedas–Sēregas (*Szeged-Szóreg*) apkaimē meklējams XIX gadsimta beigu Ūjsegedā (*Új-Szeged*). Sēregas rožaudzēšanas vēsture ir cieši saistīta ar Segedas un Ūjsegedas rožaudzēšanas tradīciju un ar dārzniecības attīstību. Segedas stādaudzētavās rožu potēšanas prasmi apguvušie jaunie dārznieki apmetās uz dzīvi Sēregā, kur viņiem atvēlētajos 1 440–2 880 m² (400–800 *négyszögöl*) lielajos zemes gabalos iekopa paši savus dārzus. Viņi izveidoja savu stādaudzētavu un līdztekus pamatdarbam Segedas dārzniecībās gandrīz vienmēr tirgoja arī pašu dārzā uzpotētos rožu potcelmus. Tā līdz XX gadsimta sākumam Sēregā bija izveidojusies jauna saimniecības nozare, kuras celmlauži kā likums bija nabadzīgi zemes rentnieki un dieninieki. Sēregas mazdārznieki praksē pilnveidoja amata prasmi un, uzpotējuši rozes savā dārzā, devās darbu turpināt citos, aizvien tālākos dārzos, tā pamazām izplatot Sēregas rožu labo slavu plašā apkaimē. Šī nelielā lauzu grupa kļuva par šodienas dārznieku skolotājiem. Par Sēregas rožu “zelta laikmetu” uzskata 1927. gadu.

Mazo stādaudzētavu īpašnieki bija atkarīgi viens no otra. Lai risinātu rožu tirdzniecībai specifiskās problēmas, 1936. gadā tika nodibināts pirmais kooperatīvs. 1938. gadā Segedas–Sēregas stādaudzētavu kopējā platība sasniedza 350 kh ⁽¹⁾, bet produkcijas apjoms bija 1 250 000 uzpotētu potcelmu. Visu pārējo valsts stādaudzētavu kopējā platība bija 850 Ungārijas akru un produkcija – 2 040 000 uzpotētu potcelmu. Segedas–Sēregas stādaudzētavu rozes ir eksporta produkts jau no XX gadsimta paša sākuma. Mazo stādaudzētavu produkcijai piemita visaugstākā kvalitāte, ko apliecina tas, ka 1929.–1931. gadā Segedas–Sēregas stādaudzētavas nodrošināja vidēji 63,6 % no valsts stādu eksporta kopapjoma (587 000 uzpotētu potcelmu).

Mūsdienās 98 % Ungārijā izaudzēto rožu ir no Sēregas un tuvākās apkaimes, jo šis ir vienīgais Ungārijas reģions, kurā rožu audzēšana notiek tik nozīmīgā apjomā. “Szóregi rózsató” rozēm ir laba slava, un tās bauda lielu atzinību ārvalstīs; ik gadu tiek saražoti 4–5 miljoni uzlabotu kailsakņu rožu stādu, un lielais vairākums (vairāk nekā trīs ceturtdaļas) tiek eksportēts.

Dabas faktori. Rožu audzēšanas tradīcija Sēregā ideāli sabalsojas ar vides apstākļiem. Lai iegūtu augstas kvalitātes, spēcīgus un izturīgus rožu stādus, vajadzīga auglīga augsne, pietiekami daudz mitruma un pietiekami daudz saules gaismas.

“Szóregi rózsató” audzēšanas apgabals atrodas kādreizējā upes palienē Tisas (*Tisza*) un Marošas (*Maros*) satekā. Šeit izveidojušās vidēji blīvas smilšmāla augsnes ar augstu trūdvielu saturu un labu dabīgo noteci, turklāt augsnes virskārtu veido sanesas, tāpēc potcelms sazaros blīvi un sakņu spurgaliņu daudzums ir lielāks nekā cita tipa augsnēs izaudzētiem uzlabotiem kailsakņu rožu stādiem. Labās dabīgās noteces dēļ augsne neaiztur mitrumu, un tās vieglā, nesablīvētā struktūra ļauj gaisam brīvi piekļūt sakņu sistēmai. Blīvi sazarojušais potcelms labāk uzsūc barības vielas, un uzlabotā daļa labāk aug un attīstās, veidojot vairāk kātu, dzinumus un ziedu nekā cita tipa augsnēs izaudzētie augi. Tāpēc tirdzniecībai paredzētās uzlabotās kailsakņu rozes ir daudzvērtīgākas pret slimībām un salu un auga augstā kvalitāte saglabājas arī citu tipu augsnē. Tisas un Marošas upju apgabalā turklāt ir rožu audzēšanai optimāls relatīvais mitrums un arī apūdeņošanas iespēja.

Viens no vissvarīgākajiem vides faktoriem rožu audzēšanā ir gaisma, jo tā nodrošina fotosintēzei nepieciešamo enerģiju. Papildus tiešas saules gaismas stundu skaitam “Szóregi rózsató” īpašības lielā mērā ietekmē arī dienas ilgums, gaismas intensitāte un gaismas enerģija. Sēregas rožu audzēšanas apgabalā ir valstī viskarstākās vasaras un visvairāk saules gaismas. Gada vidējā temperatūra ir 11,5 °C, augšanas sezonā tā ir 18 °C. Saules gaismas stundu skaits pārsniedz 2 100; caurmērā tas ir vairāk nekā valsts ziemeļu apgabalos. Augšanas sezona pavasarī sākas agrāk un rudenī beidzas vēlāk, augu veģetācijas periods ir pagarināts, tāpēc kopumā tie saņem vairāk saules gaismas un siltuma nekā augi valsts ziemeļu apgabalos. Rezultātā augi ir spēcīgi un veselīgi. Uzlabotās kailsakņu rozes labi aug arī rudenī, tām veidojas pietiekami daudz pietiekami koksnainu kātu ar labi attīstītiem, veselīgiem pumpuriem. Bagātīgā barības vielu rezerve koksnainajos kātos ļauj ilgstoši glabāt rudenī savāktos

(1) Kadastra akrs: novecojusi zemes mērvienība, kuras ekvivalents ir 1 600 *négyszögöl* jeb 0,5755 ha, jeb 5 755 m².

augus un veicina apsākņošanu pēc to izstādīšanas turpmākajos gados. Augu salcietība jo lielāka ir tāpēc, ka Sēregas apgabalā nav nekas neparasts, ja karstai vasarai seko barga ziema, un tajā augi norūdās uz visu turpmāko dzīves laiku. "Szőregi rózsatő" pēc izstādīšanas noteikti apsākņosies.

Cilvēka faktors, speciālās zināšanas. "Szőregi rózsatő" audzēšanas tradīcijai ir vairāk nekā simt gadu, un savā ziņā tā ir unikāla visā valstī. Uzlaboto kailsakņu rožu audzēšana ir darbietilpīgs process, kam vajadzīgas īpašas prasmes, un visbiežāk audzētāji ir kupla ģimene, kas saimnieko lauku sētā. Reģionālās īpatnības atspoguļojošās zināšanas un prasmes tiek nodotas no paaudzes paaudzē. Tās aptver gan audzēšanas tradīcijas, gan potēšanas veidus un metodes, gan amata meistarību.

Kopumā var teikt, ka Tisas–Marošas apgabala kontinentālais klimats, barības vielām bagātā, vieglā un lieliski apūdeņotā smilšmāla sanesu augsne un dāsnais izgaismojums ir labvēlīgs tieši "Szőregi rózsatő" rožu audzēšanai. Izcili labvēlīgie dabas apstākļi un vietējo audzētāju zināšanas un pieredze, kuru tie nodod no paaudzes paaudzē, nodrošina to, ka "Szőregi rózsatő" raksturīgās īpašības saglabājas jebkādos laikapstākļos.

4.7. Pārbaudes struktūra:

Nosaukums: *Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központ
Élelmiszer- és Takarmánybiztonsági Igazgatóság*
Adrese: *Budapest
Kisrókus u. 15/A.
1024
MAGYARORSZÁG/HUNGARY*
Tel. +36 13369115
Fakss +36 13369011
E-pasts: menyhertt@mgszh.gov.hu

4.8. Marķējums:

Rakstiska norāde "Szőregi rózsatő", kam pievienots šāds attēls:

Pēc ierakstīšanas Kopienas reģistrā jāmarkē arī ar nosaukumu "aizsargāta ģeogrāfiskās izcelsmes norāde" un ar Kopienā pieņemto grafisko simbolu.